

Hodnotenie, postrehy a odporúčania celoslovenskej poroty EURÓPA V ŠKOLE 2016

Celoeurópske motto 63. ročníka projektu/súťaže EURÓPA V ŠKOLE v školskom roku 2015 - 2016

ŽIŤ SPOLOČNE V MIERI

bolo príspevkom projektu k Európskemu roku boja proti násiliu páchanému na ženách, ktorý vyhlásila pre rok 2016 Európska Únia.

Celoslovenská porota EURÓPA V ŠKOLE sa stretla v Bratislave v dňoch 16. – 18. marca 2016 za účelom posúdenia prác zaslaných do celoslovenského kola súťažnej časti 63. ročníka medzinárodného projektu. Tvorili ju učiteľky a učители zo všetkých stupňov a typov škôl z celého územia Slovenska.

Motto 63. ročníka medzinárodného projektu / súťaže EURÓPA V ŠKOLE bolo, už tradične, neľahké a vážne. Z prác, ktoré postúpili do celoslovenského kola však bolo evidentné, že množstvo ponúknutých tém pre jednotlivé vekové kategórie pomohlo priblížiť deťom a mládeži popísať daný problém a poskytlo im možnosť pracovať s rôznymi jeho aspektmi. Nemaľú úlohu zohrali aj pedagógovia, ktorí v prvej fáze projektu pomáhali ozrejmiť uvedené témy čím motivovali k žiakov a študentov k príprave ich výstupov.

Porota skonštatovala, že projektu sa podarilo obrátiť pozornosť detí a mládeže na význam a úlohu aktívnej participácie a spolupráce v otázkach zachovania mieru, rovnosti príležitosti a dôstojnosti pre všetkých. Z prác bolo cítiť aktívny záujem o dianie okolo nás, o veci verejné, rovnako ako aj vnútorné osobné výpovede a postoje k danej problematike. Je dôležité, aby sme o týchto neľahkých témach premýšľali už rannom veku, v škole, snažili sa pomenovať ich, naučili sa postupne analyzovať príčiny ich vzniku a hľadať možné východiská. Veď v laviciach našich škôl sedia aj budúci vedci, manažéri, ministri, či poslanci. Práve oni raz budú rozhodovať o budúcnosti Slovenska, Európy a sveta.

Porota oceňuje prístup skúsených pedagógov, ktorí dokázali motivovať a zainteresovať žiakov a študentov na účasť v spoločensky angažovanom medzinárodnom projekte EURÓPA V ŠKOLE a pomohli im, aby svojimi výpoveďami prezentovali vlastné postoje k aktuálnym témam dneška.

Porota oceňuje prácu organizátorov a členov porôt obvodných a krajských kôl súťažnej časti projektu EURÓPA V ŠKOLE. Ich prvoradým zmyslom nie je len výber a postup len toho najlepšieho ale predovšetkým snaha, aby čo najväčší počet prác žiakov a študentov, ktorí svojou iniciatívou urobili niečo nad rámec ich školských povinností bolo zaslúžene odmenených na úrovni obvodu, resp. kraja.

Počet prác zaslaných v súťažnej časti 63. ročníka bol približne na úrovni dlhodobého priemeru za obdobie posledných 10 rokov. Teší nás tento záujem, lebo mottá posledných ročníkov boli vážne a nedovoľovali istú voľnosť a vzletnosť, ako tomu bolo v niektorých predošliých ročníkoch. O to viac porota ocenila prístup súťažiacich, ktorí primerane veku reagovali na nastolené problémy.

Vám všetkým patrí naše srdečné poďakovanie.

PhDr. Nataša Ondrušková, CSc.
koordinátorka projektu

V 63. roč. projektu Európa v škole postúpilo do celoslovenského kola viac ako tisíc prác z drvivej väčšiny okresov a krajov Slovenska. Motto **Žiť spoločne v mieri** bolo v tomto roku rozpracované do väčšieho počtu tém, ktoré boli podľa nášho názoru všetkým vekovým kategóriám blízke – najmä z hľadiska pochopenia obsahu, čo sa prejavilo v širokospektrálnosti spracovania a v samotnej tvorbe.

Celoslovenská porota - sekcia multimedialnej tvorby skonštatovala, že:

- Sekcia multimedialnej tvorby brala do úvahy odborné názory iných členom poroty, posudzovali sme práce aj z hľadiska obsahového – výtvarného, literárneho prejavu a technickej náročnosti. Porota zvažovala pri hodnotení tieto kritériá: Originalita, inovatívnosť, myšlienka a prístup k téme, kvalita spracovania, technická úroveň a celkový dojem.
- Najviac prác bolo v II. a III. kategórii, naopak, najmenej v I. a IV. kategórii. Zastúpenie ZUŠ v oblasti multimedialnej tvorby bolo podobne ako v minulom roku minimálne.
- Porota konštatuje, že veľa pedagógov si zobralo k srdcu odporúčanie celoslovenskej poroty z minulosti, čo sa odzrkadlilo vo vysokej úrovni mnohých prác. Nedalo sa prehliadnuť, že veľa prác bolo pripravovaných dlhodobo, systematicky a s jasnou predstavou a následnosťou jednotlivých scén. V každej kategórii sa vyskytli 2 - 3 práce s prekvapujúcim spracovaním od videofilmov, cez animácie, divadelné scénky, improvizácie a. pod. až po dlhodobé projekty kolektívov ale aj jednotlivcov. Veľa tvorby bolo spracovanej kombinovaním spomínaných foriem. Tvorcovia si dali záležť nielen na splnení obsahu témy, na kvalitnom technickom spracovaní na zaujímavých nápaditých postupov, ale aj na vlastnej tvorbe scén, kulís, kostýmov autentických animovaných postavičiek a pod. Projektová tvorba očarila zaujímavými nápadmi, scénami a improvizáciou, vlastnou výtvarnou tvorbou jednotlivcov a následným spracovaním do kolektívnej tvorby prepojenou jednoduchou animáciou s využitím kresieb gradovanou do jednoduchej scény, ktorá vystihovala budúcnosť.
- Multimedialna tvorba si vyžadovala pre svoju širokospektrálnosť a rôznorodosť spracovania mnohých prác posudzovanie aj po literárnej a výtvarnej línii, čo bolo zabezpečené spolupracou s ostatnými sekciami, ktoré tvorili fundovaní pracovníci všetkých typov škôl a so znalosťami cudzích jazykov. Považovali sme za potrebné tento fakt zdôrazniť, aby nevznikli pochybnosti, že tvorba v iných jazykoch nebola posudzovaná odborne.
- Opätovne upozorňujeme, že tvorba multimedialných prezentácií nespočíva v kopírovaní materiálov (textov a obrázkov) z internetu, ich ukladanie do slaidov a následne napálenie na disk. Veľa "multimedialných" prác bolo bez vlastných názorov, myšlienok, originality v námetoch aj spôsoboch stvárnenia (pritom zbytočne dlhých 20 – 50 slaidov). Takýto obsah prác by nemohol byť akceptovaný ani vtedy, ak by tieto boli predložené v literárnej časti súťaže.
- Porota odporúča: V súčasnosti je súčasťou štátneho ako aj školských vzdelávacích programov vyučovanie Informatickej výchovy a prierezovej témy Multimedialna výchova. Žiaci a študenti od II. – IV. Kat. (v závislosti od učebných osnov) sa učia na týchto predmetoch okrem iného aj základy programovania, multimedialne formáty audio, video, grafické prostredie a rôzne spôsoby tvorby prezentačných prostredí. Vieme, že žiaci a študenti by dokázali vytvoriť hodnotnejšiu tvorbu s autentickou názorovou výpoveďou práve v kombinácii s už spomínanými formami.
- Pokúste sa o niečo vlastné, čo upúta, zaujme, očarí. Pri tvorbe animácií a videa nie je dôležité, aby bola tvorba dlhá, ale originálna a výstižná. Máme radosť z toho, že sa práce s originalitou, krásnymi myšlienkami, prístupom zo strany pedagógov žiakov a študentov, a spracovaním našli v každej kategórii.

Celoslovenská porota - sekcia špeciálna téma - skonštatovala, že:

- Bola to úžasná skúsenosť! Toľko krásnych výpovedí - textov, hudby a umeleckých návrhov na CD sme tu ešte nevideli. Veríme, že rovnakú skúsenosť mali aj naši kolegovia na okresných a krajských kolách. Bolo to niečo nové, čo sa osvedčilo.

Celoslovenská porota - sekcia výtvarnej tvorby skonštatovala, že:

- V 63. ročníku súťažnej časti projektu EURÓPA V ŠKOLE bol počet výtvarných prác – plošných, priestorových a multimediálnych projektov vyšší. V kolektívnom prevedení o niečo nižší ako v minulých rokoch.
- Práce v jednotlivých vekových kategóriách boli obsahovo nápadité, koncepčné a korešpondovali s mottom ročníka ako aj s vyhlásenými témami pre jednotlivé vekové kategórie. Zastúpené boli techniky kresby, maľby, grafiky, koláže, priestorové práce, fotografie, montáže. Najslabšiu úroveň dosahovali priestorové práce. Naopak, kvalitatívne vyššiu úroveň porota zaznamenala v technike počítačovej grafiky a vo fotografii.
- Porota neodporúča v budúcnosti zasielať trojrozmerné objekty. Veľkoplošné projekty a kolekcie objemných výtvarných prác bude postačujúce zaslať v podobe fotodokumentácie. Plošné výtvarné práce, individuálne či kolektívne, navrhuje obmedziť na maximálny rozmer A 2 a zasielať nezrolované!
- Porota v budúcnosti očakáva zapojenie viacerých špeciálnych škôl do výtvarnej časti projektu. Opäť, tak ako v minulom roku absentujú práce zo škôl pre zrakovo a sluchovo postihnutých žiakov.
- Porota vysoko oceňuje koncepčný prístup pedagógov v ich práci so žiakmi a študentmi. Výstupy z kolektív výtvarných prác sú odrazom premyslenej a vhodnej metodiky, dodržania didaktických postupov a rešpektovania vekových zvláštností v použití výtvarných techník

Celoslovenská porota - sekcia literárnej tvorby skonštatovala, že:

- Súťažná časť 63. ročníka medzinárodného projektu EURÓPA V ŠKOLE splnila ciele a očakávania literárnej sekcie poroty v mimoriadnej variabilite stvárnenia, originalite a umeleckej úrovni spracovania predložených prác. Za závažný nedostatok môžeme považovať fakt, že niektoré okresy absentovali úplne.
- Poézia: Úroveň prác bola pomerne vyrovnaná. Nedostatkom niektorých prác bola popisnosť, pokus o mentorovanie, parafrázovanie skutočnosti (poznatky z médií, plagiáty). Súťažiaci sa zamerali na tvorbu rýmu, unikala im myšlienka. Porota uprednostnila práce s osobitným videním sveta, subjektívnym precítením, práce s náznakmi o vyjadrenie pocitu, zachytením atmosféry, s nevšedným vyjadrovaním. Ocenila práce, v ktorých bol priestor na prestavbu, vyvolanie pocitu, osobitosť štylizácie, náznakovosť, hra so slovami, originálne umelecké prostriedky.
- Próza: Aj tu bola úroveň prác pomerne vyrovnaná. Žiaci vychádzali z priamej skúsenosti, ale i zo sprostredkovaných informácií z médií. Mnohé práce boli monologické, konkrétne, dej bez napätia, faktografické, popisné, často i s pravopisnými chybami. Ocenili sme práce živé, svojsky spracované, s kreatívnym prístupom k téme, s originálnymi štylistickými prostriedkami.
- V sekcii literárnych prác z roka na rok pribúdajú aj nadaní a zrelí autori, schopní sformulovať svoje myšlienky a vyjadriť sa aj v inom ako materinskom jazyku. Počet prác v cudzích jazykoch stúpa, štylistická a pravopisná úroveň ich zvládnutia je vo väčšine prípadov vyhovujúca, aj keď nie excelentná. Naďalej pretrváva nepomer v počte prác prezentovaných v jednotlivých jazykoch: najviac ich je v angličtine, oveľa menej v nemčine a v ruštine. Úplne absentovali práce vo francúzštine a španielčine.
- Tradične slabšie z hľadiska počtu boli zastúpené práce v jazykoch národnostných menšín. Napriek tomu, že propozície súťažnej časti projektu EURÓPA V ŠKOLE umožňujú vyjadriť sa aj v materinských jazykoch: maďarskom, ukrajinskom, rusínskom, rómskom, ruskom, bulharskom, nemeckom a i. Okrem maďarčiny sa práce v iných jazykoch na celoslovenskej úrovni nevyskytli.

Závery a odporúčania celoslovenskej poroty:

- Na základe dlhoročnej nevyváženej počtu prác, ktoré prichádzajú do celoslovenského kola z jednotlivých regiónov Slovenska porota apeluje na okresných a krajských koordinátorov, najmä na ich povinnosť distribuovať včas informácie o témach jednotlivých ročníkov, o termínoch a adresách zasielania súťažných prác do okresných, resp. krajských kôl.
- Porota sa kriticky vyjadrila k spôsobu výberu prác v niektorých okresných kolách (pre vekovú kategóriu 6-15 rokov) a krajských kolách (pre vekovú kategóriu 16-19 rokov). Súbory prác zaslaných do celoslovenského kola často poukazujú na nekompetentnosť poroty, resp. na jej úplnú absenciu. Zásady práce a zloženia odborníkov okresných a krajských porôt sú dané organizačným poriadkom projektu EURÓPA V ŠKOLE a nemali by byť porušované. Mali by v nich byť zastúpení pedagógovia zo všetkých stupňov a typov škôl ako aj pracovníci s mládežou vo voľnočasových aktivitách.
- Bolo by prospešné, ak by sa všetky zúčastnené školy držali pokynov a zorganizovali si najprv školské kolá. To by umožnilo pedagógom a žiakom zodpovedne posúdiť výber a kvalitu, oceniť žiakov aj na úrovni škôl. Postup výtvarných, literárnych a multimediálnych prác zo školských do okresného, či krajského kola by sa obmedzil na počet 20 prác. Dbáť o to, aby všetky práce boli opečiatkované a podpísané.
- Prihlášky do súťažnej časti projektu, ktoré sa zasielajú spolu s prácami sú už roky prístupné v elektronickej verzii. Bolo by vhodné, ak by boli vypísané v PC a vytlačené. Predišlo by sa tým skomoleninám v menách a iných údajoch, ktoré sú predmetom ďalšieho spracovania.
- Celoslovenská porota bude aj naďalej dodržiavať zásadu, že práce, ktoré postúpili zo škôl priamo do celoslovenského kola, resp. prídu po termíne 15.3. nebude hodnotiť.
- Celoslovenská porota odporúča naďalej pokračovať v súťažnej časti projektu EURÓPA V ŠKOLE, ktorá dnes predstavuje jednu z mála spoločných celoslovenských výtvarných, literárnych a multimediálnych prezentácií, združujúcimi všetky typy a stupne škôl. Preto je potrebné ju naďalej zachovať a rozvíjať.

Všeobecné odporúčania poroty:

1. Dôsledne dodržiavať propozície súťažnej časti.
2. Neposielať práce priamo zo škôl do IUVENTY v Bratislave. Akceptované budú len práce, ktoré prejdú okresnými a krajskými kolami a do IUVENTY budú zaslané až po okresných, resp. krajských kolách.
3. Prihlášky musia byť vypísané v PC a vytlačené a musia byť dôsledne vyplnené vrátane charakteristiky práce pedagógom.

PhDr. Nataša Ondrušková, CSc.
koordinátorka projektu
organizátorka a predsedníčka
celoslovenskej poroty